

كەركوك شارىك بۇ ژيان... شارىك بۇ مەرگ!!

عرفان كەرىم
Arfan96@yahoo.de

لە ئىيو ھەراو ھورىياو بانگەواز بۇ بەشدارىكردن لە پروسەى بەناو (ھە ئىژاردن) ، كە رۇژانە لە لاين نەو ھىزو مىللىشيا چەكدارانەى لە عىراق و كوردستاندا بەدەنگى بەرز دەوترىتەو، واتە نەو ھىزانەى كە لە ژىر ساىە دەسەلاتى سەربازى نەمىركادا و بەگرتتە بەرى ھەرەشەى جەنگى قەومى و تايەفەى دەستيان بەسەر موقەدەرات و چارەنوسى كۆمەلگادا كرتو . . مەسەلەى چارەنوس و دوا پۇژى سىياسى شارى كەركوك بۆتە يەككە لە خۇراگەكانى كەمپىنى راگەياندى (ھە ئىژاردن) . . . ھەر تاقمە و ھىزىك ئەمانە بەشپوئەيكە باس لە دىيارىكردن و نىنتماى جوغرافى و سىياسى نەم شارە دەكەن ، سەرانى (يەكپىتى و پارتى) باس لە گەرانەوئەى نەم شارە بۇ ژىر دەسەلاتى خۇيان كە ناوى حكومەتى ھەرىمى سىلمانى ھەوئىپىران لى ناو دەكەن . ناسىونالىستە توركمانەكانىش خوازىارى شارىكى (توركمانى عىراق) ين . ھىزە عروپىيە ناسىونالىست و ئىسلامىيەكانىش بەتووندى پى لەسەر ناسنامەى (عىراقى) بوون و عەرەبى بوونى نەم شارە دادەگرن . بە ھەر حال شارى كەركوك نەو پارچە زەوىە دەوئەمەندەى كە بەنەندازەى تەمەنى شارەكە ، خەلكەى پشتكوى خراون و ناوو كارەباو خزمەتگوزارى و رىگابووان ھەرسەرنكاتا بەمانەكانى دانىشتوانەكەيداو بۆگەنى زىراب وتە پوتۇزو خانووى رووخاو و كەلاو جىگەى يارى كردنى مندائەكانىتەى ، نەمرو بۇ بخورانى سەرەتوسامانەكەى ، بووتە پارچە گۆشتىكى چەورو ھەر يەكەيان دەيانەوى زۇرتىن بەشى لى بېچرن .

لېرەدا پرسىيار نەوئەوئە نىا نەم ھىزو مىللىشيا ناسىونالىست و ئىسلامىيە نەتواناياندا ھەيە كە نەمنىتە و ناسايش بۇ شارىكى وەكو كەركوك دابىن بكنە ؟ نىا بەرنامە و رىگا چارەيكە كە نەمانە دىيارىكردو و باسى ئىدەكەن دەتوانى ناسەوارو پاشماوەكانى سىياسەتى بەعس بسرىتەو (تەرجىل) و (رەگەزپەرسى قەومى) . . . ؟ نىا بەراستى نەمانە بە نىازو مەبەستىكى (ئىنسانى) يەو نەم رىگاچارانە دەھىننە گۆرى . . ؟

وئەلامى دروست بۇ نەم نەم پرسىيارانە دەبى لە چوارچىوئەى سىياسەت و كەردەوئەيكە كە نەم ھىزانە نە نجامى دەدەن لە عىراق و كوردستاندا پەيدا بىكرىت ، واتە سىياسەتى (قەومى و تايەفى و دىنى) ، كە نەم ھىزانە گرتوئەتە بەر . (نەو ھىزانەى كە بەتەنىا لە ناوچەى سەوزايدا دۇستى يەكن) . سىياسەتى سرىنەوئەى ھەوئەتى ئىنسانى و پىشپىكردنى مافى ھاوولاتى بوونى يەكسان بۇ دانىشتوان سەركەى ترىن تايە تەمەندى و فەلسەفەى بوونى نەم ھىزانەى ، نەم ھىزە كۆنە پەرسىتانە نەجىياتى كاركردن بۇ رىگەگرتن لە دووبارە بوونەوئەى (بەعسىزم) كە پاىەكەى لەسەر (رەگەزپەرسى قەومى) دارپۇزابوو ، وە لە جىياتى سرىنەوئەى پاشماوەكانى نەم سىياسەتانە ، بە پىچەوانەوئە نە ھەوئى دووبارە كەردنەوئەو درپۇزە پىدانى ھەمان سىياسەتى كۆنە پەرسىتانە . نە ژىر ناو ناتورو برو بىانوى جورا جوردا بانگەوازى ھىزەكانى ژىردەسەلاتى نەمىركا بۇ جىبە جىكردنى مادەى 58 دەكەن و نەمەشيان كەردو و بە گەورەترىن دەستكەوت بۇ خەلكى كوردستان و خەلكى كەركوك . لە كاتىكدا مادەى 58 نەمەنەيەكە نە زىندووكردنەوئەى ھەمان نەو سىياسەتانەى رزىم ، نەو بانگەوازەى كە دەلى (بۇ سرىنەوئەى ناسەوارەكانى رزىمى بەعس و ناساىيەكردنەوئەى بارودۇخى شارى كەركوك و گەرانەوئەى عەرەبە ھاوردەكان) ، لەراستى جگە نە درپۇزەدانى سىياسەتى (تەرجىل) و (رەگەزپەرسى قەومى) ھىچى ترنى يە ، ناولىنانى (عەرەبى ھاوردە) بانگەوازە بۇ بەرپاكردى شەرىكى قەومى و ھىنانەكايەى بارودۇخىكى نائەمن و خوئىناوى يە ، كە ئىستا نە شارى كەركوك و ھەندىك نە شارەكانى ترى عىراق دەستى پىكردو و رۇژانە خەلك تىايدا دەبىتە قوربانى . كەسانىك كە نە دەورانى رزىمى بەعسا نەم شارەدانىشە جىكراون ، نەگەر نەو رزىمە بە ھەر نىيازىك نەم كارەى كەردىت ئىستا نەو رزىمە رووخاوه ، بۇ دەبى سىياسەتى (تۆلەى قەومى) لە بەرامبەرياندا بگىرىتە بەر ؟ . . . عەرەبى (پەسەن) و عەرەبى (ھاوردە) لە ناوچەوانى كى نووسراوه ، كە سبەئى نە نىو شەقامى جەمورىدا ، بەقەمە وورگى يەكترى نەگەل توركمان و كورد زماندا ، ھەننەدرن . دەبى ھەر كەسىك نەم شارەدا كۆنەكەى بە نىو چەوانىيەوئە بىن ؟ . . نەمە چ جەھە نەمىكە كە خەرىكن بۇ نەم شارە ماندوو وى نازەى مېژووئەى دادەخەن .

سىياسەتى دىيارىكردنى ناسنامە و ھەوئەتى قەومى بۇ شارى كەركوك نەگەر (عەرەبى ، كوردى ، توركمانى) بىت جگە نە بانگەواز بۇ بەرپاكردى جەنگى قەومى ھىچى ترنى يە .

ھاوكات سىياسەتى پاشماوەكانى بەعس و ئىسلامىيەكان بۇناساندنى شارى كەركوك نە چوار چىوئەى (عىراقى عروپىيدا) بەھەمان شىو بەرەيەكى ترى نەم جەنگە قەومى يە يە و بە يوغسلافىزە كەردنى جارانى نەم شارەيە . بەشدارىكردن لە م پروسەى بەناو ھە ئىژاردنەدا بەماناى (بەرەسمى) ناساندن و (شەرىعەت) دانە بە سىياسەت و جەنگى ھىزە ناسىونالىست و ئىسلامى يەكان نە شارى كەركوكدا . ھەربوئە دەبى نەم پروسەيە بايكۆت بىكرىت و رەتبىكرىتەو . نەگەر خەلكى كوردستان بە ھىزى عەزىم و جەماوئەى خۇيەوئە بىتە مەيدان و كوردستان بىكاتە وولاتىكى سەربەخو و دەسەلاتى نوئىنەرانى خەلكى كوردستان حكومەت پىك بەئىن ، نەوكات دەكرى لە شارى كەركوكىشدا دەنگدانىكى گشتى بۇ دانىشتوانەكەى بە كورد و عەرەب و توركمانەوئە ساز بىكرىت ، بەوئەى دەيانەوى نەگەل كوردستانى سەربەخۇدا بن ، يان بگەرپىنەوئە بۇ مەرگەز . دنىيام نەو كاتە خەلكى شارى كەركوك بە ھەموو رەنگ و بۇكانىيەوئە دەنگ دەدات بەوئەى كە نەگەل دەوئەتى كوردستاندا بژى وئە چىتەوئە سەر حكومەتىكى قەومى عەرەبى ئىسلامى كە ئىستا دەيانەوى لە عىراقتا دايە مەزىنن . نەمە تەنىا رىگا چارەيكە كە نە بەرامبەر خەلكى كوردستان و شارى كەركوكدا ھەيە ، بە پىچەوانەوئە مادەى 58 و مەسەلەى ھە ئىژاردن ، نەوئەندەى تر كەركوك غەرقى خوئىن دەكات و ژيانىك بۇ خەلكەى ناھىلىتەوئە .